

N:o 10.

Ank. till Riksd. kansli den 18 februari 1908, kl. 1 e. m.

Utlåtande, i anledning af väckt motion om skrifvelse till Kungl. Maj:t angående ansvar för den, som utsätter annan person för venerisk sjukdom m. m.

I en inom Andra Kammaren väckt, till lagutskottet hänvisad motion, n:o 3, har herr *E. O. V. Wavrinsky* i Stockholm anfört följande.

»Lagen stadgar stränga straff för dem, som, utom till yttersta nödvärn, förgriper sig på andra till lif eller lem. Men är det då mindre straffvärdt att medvetet genom könsumgänge smitta en annan eller utsätta denne för smitta, som icke allenast kan ögelägga dennes lif utan samtidigt kan fortplantas på alldeles oskylda? Vår lag stämplar det ej såsom brott. 'Rättskänslan synes mig fordra', säger professor Henschen i sin broschyr 'Om äktenskaps ingående', 'att straffet träffar alla, både män och kvinnor, i lika mån samt både utom och inom äktenskapet. Men nödigt torde vara, att med afseende å smitta inom äktenskap endast maken eller maken kan uppträda som åklagare.' Då erfarenheten gifvit vid handen att till och med läkarens varningar ingen verkan hafva, så måste straff finnas för den, som, ehuru han vet sig vara smittförande, öfvar könsumgänge.

'Införes obligatorisk läkareundersökning före äktenskapets ingående, samt stadgas tillika straff för den, som med vett och vilja genom könsumgänge infekterar en person eller utsätter honom för dylik fara, så tviflar jag ej på att genom dessa enkla lagbestämmelser venerisk infektion inom äktenskapet skulle i vårt land bli en sällsynthet', förklarar professor Henschen i sin meranämnda broschyr.

Bih. till Riksd. Prot. 1908. 7 Saml. 10 Häft. (N:o 10).

Men huru kunna bevisa, att den smittförande personen varit medveten om faran och med vilja begått brottet? Han kan ha litat på att faran var öfverstånden. Skall läkarens tysthetsplikt oinskränkt upprätthållas, så möta härför stora svårigheter. Men äfven om de fall, då någon kan dömas för brottet, ej blifva så många, kräfver rättskänslan, att handlingen i lagen stämplas såsom brott.

Så har skett i många andra länder, äfven i våra närmaste grannstater, hvad venerisk smitta vidkommer. I *Danmark* är genom lag af 1866 stadgadt, att om någon, som vet eller förmodar, att han är behäftad med en smittande venerisk sjukdom, drifver otukt med annan, så hemfaller han åt fängelsestraff eller, under försvärande omständigheter, tukthusstraff. I *Norge* straffas den, som, oaktadt han vet eller förmodar, att han lider af smittande könssjukdom, genom könsumgänge eller otukt smittar någon eller utsätter honom för smitta, med fängelse intill (2) 5 år. Samma straff träffar den, som därtill medverkar. Inträffar smittan inom äktenskap, kan endast den oskyldiga parten åklaga. I *Finland* gäller lagen af 1899, som stadgar, att den, som genom samlag medvetet öfverför en venerisk sjukdom, hvarmed han är behäftad, straffas med tukthus eller fängelse intill 2 år.

Åberopande för öfrigt hvad jag anført i mina motioner om undervisning rörande de smittosamma och ärftliga sjukdomarnas natur och verkningar samt om obligatoriskt intyg om undergången läkareundersökning såsom villkor för äktenskap, får jag vördsamt hemställa, att Riksdagen ville i skrifvelse till Kungl. Maj:t anhålla, det täcktes Kungl. Maj:t förelägga Riksdagen lagförslag, hvarigenom det stämplas såsom brott att med vett och vilja genom könsumgänge utsätta annan person för venerisk sjukdom eller smitta honom, samt i samband därmed föreslå nödiga straffbestämmelser.»

*Utskottets
yttrande.*

Af den till innevarande års Riksdag afgifna berättelse om hvad i rikets styrelse sig tilldragit har utskottet inhämtat, att den utaf Kungl. Maj:t den 6 november 1903 tillsatta kommitté, med uppdrag att verkställa utredning och afgifva förslag till erforderliga åtgärder mot smittosamma könssjukdomars spridning, under hösten 1906 fattat definitiva beslut rörande inom kommittén utarbetadt förslag till lag om åtgärder mot utbredning af ifrågavarande sjukdomar, äfvensom att åtskilliga förslag till bestämmelser i därmed sammanhängande ämnen blifvit uppgjorda; och har kommittén, enligt hvad utskottet erfarit, jämväl förehaft frågan om

lämpligheten att införa nödiga straffbestämmelser uti ifrågavarande hänseende.

Då kommitténs arbeten numera fortskridit därhän, att dess betänkande i ämnet under loppet af innevarande år läser komma att afgifvas, samt föreliggande fråga otvifvelaktigt är af den innebörd att ett afgörande af densamma lämpligen torde böra anstå i afbidan å den af kommittén verkställda utredning däraf, har utskottet funnit sig för det närvarande icke böra ingå i vidare pröfning af frågan.

På grund af ofvanberörda förhållanden får utskottet hemställa,

att förevarande motion icke må till någon Riksdagens åtgärd föranleda.

Stockholm den 13 februari 1908.

På lagutskottets vägnar:

ERNST TRYGGER.

Herr *Widén* har begärt få här antecknadt, att han icke deltagit i detta ärendes behandling inom utskottet.